

landskapsarkitekt mmla Hanne Karin Tollan
Nordveien 72
1930 AURSKOG

Saksbehandler, innvalgstelefon

Silje Nesland Lunde, 69247555

Aurskog-Høland - Gbnr 167/1 - 167/49 - Innspill til varslet oppstart av detaljregulering for utvidelse av Tørrmoen masseuttak

Vi viser til deres oversendelse datert 16. april 2023.

Bakgrunn

Det fremgår av varselet at formålet med planarbeidet er utvidelse av eksisterende masseuttak på Tørrmoen. Utvidelsesområdet er på ca. 25 dekar, hvorav 5 dekar er vegetasjonssone rundt anlegget. Det er beregnet å ta ut ca. 700.000 m³ fast fjell.

Området består av skog og er i kommuneplanens arealdel satt av til fremtidig råstoffutvinning og LNF-formål.

Statsforvalterens rolle

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnssikkerhet og gravplasser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer. Kommunen er planmyndighet og har ansvaret for at plan- og bygningslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet.

Statsforvalterens innspill

Masseforvaltning

Vi anbefaler temaveilederen [Uttak av mineralske forekomster](#) og Viken fylkeskommune veileder om [Masseforvaltning i kommunene](#) i det videre arbeidet. I nevnte temaveileder står det at terrengutforming skal avklares i reguleringsplan. Det vil si at maksimalt uttak i areal og dybde må avklares og styres i denne planen. I gjeldende plan åpnes det opp for uttak til kote +205,0. Det går frem av varslingsdokumentene at masseuttak skal istandsettes etter endt uttak. Terrengnivå etter istandsetting må også avklares og styres i planen. Dette er avgjørende for å vurdere landskapsvirkningene på lang sikt og hvilket volum av masser som tilføres etter uttak. Vi forutsetter

at disse forholdene sikres i planens kart og bestemmelser. Videre ber vi om at omfanget av aktivitet til uttaket vurderes, blant annet trafikk og støy. Det bør ut fra dette vurderes om det er behov for å stille krav til støygrenser, driftstid eller lignende for anlegget, og at dette sikres i planens bestemmelser.

I kommuneplanens arealdel pkt. 7.2.7 *Masseuttak og massedeponi* er det hjemlet generelle driftstider og tidsrom for transport ut og inn av masseuttak og massedeponi. Det går frem at denne bestemmelsen gjelder foran eventuelle føringer fastsatt i reguleringsplaner. I gjeldende reguleringsplan for masseuttaket er det gitt slike tider i § 2.4. Vi mener det bør vurderes om drifts- og transporttid bør fastsettes i bestemmelsene til denne planen, slik at det skaper forutsigbarhet, dersom det skulle forekomme endringer i bestemmelsen på kommuneplannivå. Vi kan forstå at en slik bestemmelse på kommuneplannivå er hensiktsmessig for å styre eldre reguleringsplaner, men for nye reguleringsplaner kan det med fordel være hjemlet i den konkrete reguleringsplanen.

Mottak av masser

I planinitiativet fremgår det at det «*som del av drift og istandsetting skal tilrettelegges for mottak/deponi, mellomlagring og sortering for gjenbruk av overskuddsmasser fra bygge- og anleggsvirksomhet i regionen*». Det er også nevnt mottak og deponi av «*inerte masser*». I planarbeidet må det tydeliggjøres hvilket omfang og typer masser som skal inn på området. Det må komme klart frem om det er planlagt å opprette et avfallsdeponi eller om det kun skal foretas nødvendig terrengendring der det skal benyttes ikke-forurensende masser og eventuelt gjenbruk av bygg- og anleggsavfall uten forurensningsfare. Det bør spesifiseres hva slags type masser som skal benyttes, for eksempel ikke forurensende jord- og steinmasser (iht. vedlegg 1 til forurensingsforskriften kapittel 2). Til orientering kan vi ikke tillate bruk av forurenset jord- og stein til istandsetting av masseuttak.

Vi vil påpeke at mottak, mellomlagring og bearbeiding av gravemasser, sprengstein, rivningsbetong og asfaltflak vil bli å anse som et anlegg for behandling av avfall, og kan kreve tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. § 29, dersom tiltaket medfører en fare for forurensing eller virker skjæmmende. Statsforvalteren er myndighet for disse anleggene. Dersom det skal etableres et avfallsdeponi (inkluderer overskuddsmasser som ikke nyttiggjøres), krever dette også en tillatelse fra Statsforvalteren.

Forurensning

Drift av masseuttak skaper ulemper for omgivelsene i form av støy- og støvutslipp, samt ulemper fra transport med tunge kjøretøyer. Ved produksjon av pukk, grus, sand og singel gjelder kapittel 30 i forurensningsforskriften for virksomheten ved oppføring av stasjonære og midlertidige/mobile knuseverk. Videre viser vi til forurensningsloven § 11 som omhandler virksomheter som må ha særskilt utslippstillatelse fra Statsforvalteren. Det forutsettes derfor at det blir gjennomført en nærmere vurdering av utslippsforholdene, og om det er nødvendig å søke om egen utslippstillatelse etter forurensningsloverket.

Knuseverk inne i planen

Dersom det er eller planlegges for knuseverk innenfor uttaket, vil vi påpeke at dette reguleres av forurensningsforskriften kapittel 30 og at det stilles krav til utslipp fra slike anlegg. Dette gjelder knuseverk som produserer pukk, grus, sand og singel. I henhold til § 30-11 plikter den ansvarlige å sende inn opplysninger til oss om virksomheten i god tid før oppstart. Meldingen skal omfatte opplysninger om hva slags virksomhet som skal etableres/endres, størrelsen på virksomheten, planlagt driftstid og andre opplysninger som kan være relevante. Anlegg som etableres nærmere enn 200 meter til nabo må legge en støyvurdering ved meldingen.

Vassdrag og overvannshåndtering

Vest for planområdet ligger det en bekk. Vi viser til forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) § 4, hvor det går frem at tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og minst god kjemisk tilstand. Vannforskriften er fulgt opp av regional vannforvaltningsplan som setter konkrete miljømål for de ulike vannforekomstene. For nye inngrep, aktiviteter og utslipp må kommunen ta hensyn til vannmiljøet og i tilstrekkelig grad vurdere effekter av planlagte tiltak opp mot fastsatte miljømål.

Arealplanene er spesielt viktige for å følge opp vannforskriften og den regionale vannforvaltningsplanen. Utforming og gjennomføring av reguleringsplanen må ta nødvendige hensyn til vannmiljøet og de miljømålene som er fastsatt. Vi viser i den forbindelse også til vannforskriften § 12. Det skal som hovedregel ikke gis tillatelse til ny aktivitet eller nye inngrep som kan medføre at miljømålene ikke nås eller at tilstanden forringes. Vi ber om at videre planarbeid i tilstrekkelig grad redegjør for dette og tar nødvendige hensyn til vannmiljøet og de miljømålene som er fastsatt.

Vi anbefaler at det utarbeides bestemmelser om lokal og naturbasert overvannshåndtering, jf. *Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning*. Anleggsarbeider innenfor planområdet må legge vekt på å unngå tilslamming av bekken i vest. Anleggsarbeider kan medføre betydelig skade på miljøet, blant annet ved at store mengder partikler/slam og en rekke andre forurensningskomponenter finner veien til vassdraget. Partiklene kan være svært skadelige for blant annet fisk og bunndyr. Anleggsvann vil også typisk kunne ha høyt innhold av miljøgifter og tungmetaller, høy pH og nitrogenforbindelser.

Landskap og naturmangfold

Vi ber om at planleggingen tar hensyn til landskapet og natur. Gode skjermingstiltak er viktig for å hensynta landskapet og friluftslivet. Det er positivt at det planlegges for en vegetasjonssone rundt masseuttaket, i likhet med gjeldende reguleringsplan. Denne må inngå i planområdet slik varslingsdokumentene nevner, og sikres med bestemmelser. Planforslaget bør minimum vise enkle snitt som illustrerer prosessen fra dagens situasjon, uttaket inkludert eventuell deponeringsfase og avslutningsvis tilbakeføring etter at uttaket er ferdig. Dette for å vise de ulike etappene og hvordan uttaket vil kunne påvirke landskapet underveis.

Vi viser til naturmangfoldlovens sentrale prinsipper om kunnskapsgrunnlag og miljørettslige prinsipper som skal legges til grunn også for arealplanlegging etter annet lovverk. Det må derfor som en del av planarbeidet redegjøres for hvordan de miljørettslige prinsippene for offentlig beslutningstaking i §§ 8-12 i naturmangfoldloven er vurdert og fulgt opp.

Krav om konsekvensutredning

Det fremgår av varselet at det er vurdert at det ikke er krav om konsekvensutredning fordi planen er i tråd med kommuneplanens arealdel. Vi minner om at unntakene i §§ 6 bokstav b og 8 bokstav a, er avgrenset til situasjoner der man i en overordnet plan ikke bare har konsekvensutredet arealbruken på en tilfredsstillende måte, men også har utredet de miljømessige og samfunnmessige virkningene av *et konkret tiltak*. Dette betyr at selv om arealbruken er konsekvensutredet i overordnet plan, er man ikke unntatt fra kravet om konsekvensutredning på reguleringsnivå. Deler av varslet planområdet ligger innenfor LNF-formål, og er ikke i tråd med overordnet plan. Det er nødvendig å gjøre en nærmere vurdering av utredningsplikten, enn å vise til planarbeidet i stor

grad er i samsvar med kommuneplanen. Vi ber også om at konsekvensutredningen som en gang ble utarbeidet for formålet råstoffutvinning i kommuneplanen fremgår i planarbeidet. Videre må det gjøres en vurdering av om det *konkrete tiltaket* av utvidelsen av masseuttaket faller innenfor/utenfor forskriften vedlegg II, 2b) i forskriften.

Følgende statlige planretningslinjer ser ut til å være relevante føringer for planarbeidet:

- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018).
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014).

Ellers viser vi til [Statsforvalterens forventninger til kommunal arealplanlegg for 2023](#) og til [overordnede føringer for kommunal planlegging innenfor Statsforvalterens ansvarsområde](#). For kommunens samfunnsplanlegging viser vi også til [Statsforvalterens forventningsbrev for 2023](#). Vi anbefaler nettsidene www.planlegging.no og [Miljøstatus](#).

Vi vil komme tilbake til saken når planen er på offentlig ettersyn, og vurdere om de nasjonale og regionale hensynene er fulgt opp.

Med hilsen

Torgeir Fagersand
rådgiver
Klima- og miljøvernavdelingen

Silje Nesland Lunde
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING MED
BERGMESTEREN FOR SVALBARD
Aurskog-Høland kommune

Viken fylkeskommune

Ladebekken 7066 TRONDHEIM
50
Rådhusveien 1940 BJØRKELANGEN
3
Postboks 220 1702 SARPSBORG

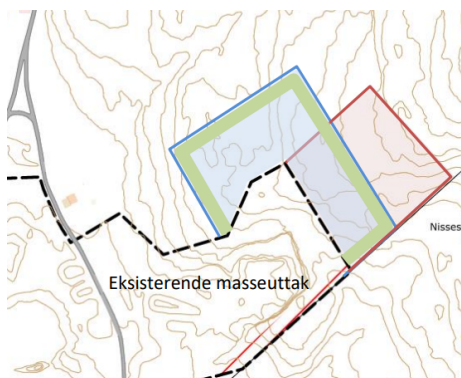
Aurskog-Høland kommune - Detaljreguleringsplan - Tørrmoen masseuttak - gbnr 167/1 og 49 - uttalelse til varsel om oppstart

Det vises til oversendelse datert 16. april 2023 av varsel om igangsatt reguleringsarbeid i henhold til plan- og bygningsloven § 12-8 og § 12-14.

Bakgrunn

Området er regulert gjennom Tørrmoen masseuttak, vedtatt 21. juni 2010. Arealet som inngår i utvidelsen av masseuttak er hovedsakelig avsatt til fremtidig råstoffutvinning i kommuneplanen, samt at noe av arealet er avsatt til landbruks-, natur- og friluftformål (LNF).

Formålet med planarbeidet er å utvide området med cirka 25 dekar og fortsette drift av eksisterende masseuttak på Tørrmoen- samt tilrettelegge for etablering av masseuttak av rene masser innenfor planområdet. Masseuttaket har vært i drift siden 1990.

Blå strek er forslag til avgrensning av reguleringsplan

Planarbeidet er vurdert på bakgrunn av fylkeskommunens rolle som regional planmyndighet, forvalter av fylkesvei, fagmyndighet for kulturminnevern og prosessmyndighet etter vannforskriften. Viken fylkeskommune har følgende merknader:

PLAN Avdeling for kommunale planer

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG

Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO

Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no

Internett: www.viken.no

Org.nr.: 921693230

Planfaglige vurderinger

Masseforvaltning

Regional plan for masseforvaltning inneholder retningslinjer som skal bidra til en mer langsiktig og helhetlig masseforvaltning i fylket. Fylkeskommunen forventer at både reguleringsplanendringen gjennomføres i tråd med retningslinjene i masseforvaltningsplanen.

Det påpekes i oversendte dokumenter at det skal mottas inerte masser, og at det må dokumenteres type masser, mengder masser og om det er permanent eller midlertidig ordning. Til grunn for vurdering av egnethet og konsekvenser ved mottak av overskuddsmasser, forventer fylkeskommunen bruk av kriteriene som er vedlagt regional plan for masseforvaltning for Akershus.

Mottakskontroll

I en reguleringsplan forventes det at det utarbeides reguleringsbestemmelser med krav om innføring av rutiner for kontroll av massene som mottas. Det er nevnt i oversendte dokumenter at dette skal gjennomføres. Vi ber om at det sikres at massene er i tråd med mottakets formål. Det krever at massenes opprinnelsessted, kvalitet og mengde dokumenteres.

I årene fremover vil det være behov for en langsiktig plan for håndtering av masser, som legger til grunn føringene i regional plan for masseforvaltning i Akershus. Kommunen må se sine masseuttak og behov for mellomlagring helhetlig. Behov for langsiktig planlegging og nødvendigheten av å håndtere masseforvaltning på tvers av tidligere og eksisterende kommunegrenser anses som et viktig arbeid for kommunen.

Vi vil anbefale kommunen å utarbeide en kommunedelplan for massehåndtering. Det er et sterkt behov for god håndtering både for underskudd og overskudd av masser.

Vannforvaltning

Regional plan for vannforvaltning i Innlandet og Viken vannregion 2022-2027 har fastsatt mål for vannmiljøet i alle vannforekomstene i vannregionen. Vi forutsetter at det gjøres en konkret vurdering av om tiltaket vil kunne påvirke fastsatte miljømål, jf. §4 i vannforskriften og den regionale vannforvaltningsplanen. Dette gjelder både kryssing av bekk og arbeid i myr som drenerer ut til vannforekomst. Dersom tiltaket vil kunne påvirke måloppnåelsen må det gjøres en egen vurdering etter vannforskriftens §12 om ny aktivitet eller nye inngrep. I denne sammenheng ønsker vi å vise til «[Nye presiseringer om bruk av vannforskriftens §12](#)», gitt av klima- og miljødepartementet i brev datert 12. juli 2021.

Automatisk fredete kulturminner

Det er ikke registrert automatisk fredete kulturminner innenfor det omsøkte planområdet som må ivaretas i løpet av planprosessen. Ut fra kildesøk og topografi vurderes potensialet for

at det omsøkte tiltaket vil komme i konflikt med ukjente automatisk fredete kulturminner som relativt lavt. En nærmere arkeologisk utredning vil ikke være nødvendig.

For å ivareta meldeplikten etter kulturminneloven § 8 anbefaler vi at følgende tekst tas inn i reguleringsplanens fellesbestemmelser:

Dersom det under anleggsarbeid treffes på automatisk fredete kulturminner, eksempelvis helleristninger, brent leire, keramikk, flint, groper med trekull og/eller brent stein, slagg etter jernfremstilling e.l., må arbeidet øyeblikkelig stanses og fylkeskommunen varsles, jf. kulturminneloven § 8.

Avdeling for kulturarv nyere tids kulturminner har vurdert planarbeidet, og har ingen merknader.

Fylkeskommunen forbeholder seg retten å komme med ytterligere merknader ved offentlig ettersyn.

Vennlig hilsen

Charlott Sandor Johansen
Rådgiver

Kopi til:

AURSKOG-HØLAND KOMMUNE

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

STATENS VEGVESEN

Saksbehandlere:

Planfaglige vurderinger:

Samferdsel:

Automatisk fredete kulturminner:

Nyere tids kulturminner:

Charlott Sandor Johansen

Gyda Viken

Geir A. Strandberg Sørgård

Peder Figenbaum

Landskapsarkitekt mmla Hanne Karin Tollan
Nordveien 72
1930 AURSKOG

Vår dato: 12.05.2023

Saksbehandler: Andreas Skullerud/

Vår ref.: 202306866-2 Oppgis ved henvendelse

22959703/asku@nve.no

Deres ref.:

NVEs generelle innspill - Varsel om oppstart - Reguleringsplan for utvidelse av Tørrmoen masseuttak, gnr. 167 bnr. 1 og 49, planID 3026_20230004 - Aurskog-Høland kommune

Vi viser til varsel om oppstart datert 16.04.2023.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl).

NVE vil prioritere å gi konkrete innspill og uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. På grunn av stor saksmengde i forhold til tilgjengelige ressurser har ikke NVE kapasitet til å gå konkret inn i alle varsler om oppstart til reguleringsplaner. Etter en faglig prioritering gir vi bistand til de kommunene som har størst behov.

NVEs generelle veiledning

NVEs [kartbaserte veileder for reguleringsplan](#) er en veileder som leder dere gjennom alle våre fagområder og gir dere verktøy og innspill til hvordan våre tema skal ivaretas i reguleringsplanen. Vårt innspill er at dere går gjennom denne kartbaserte veilederen og bruker den i planarbeidet. Forslagstiller har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet.

Vi anbefaler også at dere bruker våre internettsider for arealplanlegging. Her er informasjon og veiledning lagt opp etter plannivå, <https://www.nve.no/arealplanlegging/>

På NVEs internettsider finner dere også koblinger til veiledere og verktøy. Det ligger også mye arealinformasjon på [NVEs kartløsninger](#).

NVE sin oppfølging av planarbeidet

Kommunen må vurdere om planen ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser, jf. [NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#).

Dersom planen berører NVEs saksområder, skal NVE ha tilsendt planen ved offentlig ettersyn. I plandokumentene må det gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. NVE prioriterer å gi innspill og uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. Alle relevante fagutredninger innen NVEs saksområder må være vedlagt planer som sendes på høring til NVE.

Dere kan ta kontakt med NVE dersom det er behov for konkret bistand i saken.

Med hilsen

Øyvind Leirset
Seksjonssjef

Andreas Skullerud
Førstekonsulent

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:

Landskapsarkitekt mmla Hanne Karin Tollan

Kopimottakere:

AURSKOG-HØLAND KOMMUNE

Landskapsarkitekt Hanne Karin Tollan MNLA
Bogstad gård
1930 AURSKOG

Dato: 15.05.2023
Vår ref: 23/02641-2
Deres ref:

Uttalelse til varsel om oppstart av reguleringsplan for utvidelse av Tørrmoen masseuttak i Aurskog-Høland kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 16. april 2023.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Hensikten med planarbeidet er å utvide uttaksområdet i eksisterende masseuttak Tørrmoen. Gjeldende reguleringsplan ble vedtatt i 2010. Foreslått utvidelse tilsvarer ca. 20 års drift som gir grunnlag for langsiktige investeringer og forutsigbart driftsgrunnlag for eksisterende næringsaktør. Foreløpig beregnet uttaksvolum er ca. 700 000 m³ fast fjell.

Planlagt tiltak er vurdert til å ikke bli omfattet av krav til konsekvensutredning. Areal for utvidelse av uttaksområde er avsatt i gjeldende kommuneplan til framtidig råstoffutvinning.

Uttalelse fra DMF

DMF er av den oppfatning at utvidelse av eksisterende uttak er fordelaktig framfor å etablere nye uttak andre steder. Uttak av mineralressurser utgjør i mange tilfeller omfattende inngrep. Regulering bidrar til å sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter, der det blir lagt vekt på langsiktige løsninger og beskrivelse av konsekvenser for miljø og samfunn. Gjennom reguleringen legges forutsigbare rammer for masseuttaket. Vår generelle anbefaling er at området hvor det skal drives uttak reguleres til arealformålet *råstoffutvinning*.

Ressursgrunnlaget

En mineralressurs er en ikke-fornybar naturressurs som kun kan tas ut der den naturlig forekommer. Det er viktig at ressursene utnyttes så optimalt som mulig, det vil si både i volum og kvalitet.

Innenfor planområdet er det registrert en løsmasseforekomst, Tørrmoen, og en pukkeforekomst, Tørrmoen, i Norges geologiske undersøkelse (NGU) sin grus- og pukke database. Begge forekomstene er vurdert å ha lokal betydning. Det er vist til dette ressursgrunnlaget i planinitiativet.

Ettersom uttaksområdet omfatter mineralforekomster av både løsmasser og fast fjell, er det viktig at planen gjør rede for om det skal tas ut masser av begge ressurstypene. Ressurskartet viser at løsmasseforekomsten er større enn det foreslåtte planområdet. Drift av uttaket bør derfor skje på en måte som ikke forhindrer fremtidig utvidelse av masseuttaket. Arealet der uttak skal tillates bør bli utformet på en måte som sikrer både at ressursene kan utnyttes i henhold til geologien i området, og samtidig legge til rette for en hensiktsmessig og forsvarlig drift.

Når det planlegges for uttak av fast fjell bør plandokumentene også inneholde informasjon om geologiske strukturer som oppsprekkingsgrad (sprekkes strøk/fall ut fra hvordan det er planlagt å drive ut forekomsten) og eventuelle diskontinuiteter (sprekkesoner) i bergarten, dersom det blir vurdert som relevant for utformingen av uttaksområdet.

Plandokumentene bør gjøre rede for at ressursgrunnlaget for uttaket er til stede. Det innebærer en utredning av estimert totalt uttaksvolum og antatt årlig uttak for å estimere levetid, ressursens kvalitet og kvalitetsvariasjoner, samt bruksområde og marked på kort og lang sikt. Under punkt 4.8 *Masseforvaltning og næringsutvikling* i planinitiativet er det beskrevet at steinmassene ved Tørrmoen har god kvalitet med og er høyt etterspurt. Driftsgrunnlaget er forventet stabilt eller økende og er derfor en sentral del av forretningsområde og næringsgrunnlaget for uttaksentreprenøren. Eksisterende uttak sørger for at Aurskog-Høland kommune og markedet for øvrig har god tilgang til en nødvendig ressurs. Av hensyn til transportbehov og miljø, er det positivt å tilrettelegge for utvidelse av Tørrmoen som et eksisterende og veletablert masseuttak med lavt konfliktnivå. Dette er i tråd med DMF sitt syn når det gjelder god og langsiktig planlegging for en mest mulig bærekraftig utvinning av mineralske ressurser. Det er også i tråd med de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging. DMF oppfordrer til at dette avsnittet videreføres til planbeskrivelsen.

Generelt om forholdet mellom mineralloven og plan- og bygningsloven

Drift, sikring og avslutning av masseuttak blir regulert av mineralloven med forskrifter og gjennom eventuelle vilkår satt av DMF. Driftsplan for masseuttaket skal godkjennes av DMF i forbindelse med tildeling av driftskonsesjon.

Arealavklaringen for masseuttaket skal fastsettes gjennom reguleringsplanen, og gjennom reguleringsbestemmelser kan det blant annet settes ytre grenser for uttaket, tidsbegrensning og etterbruk. Formålet med reguleringsbestemmelsene bør gå klart frem av planbeskrivelsen. Et masseuttak har ofte et livsløp som går over flere tiår. En driftsplan er et dynamisk verktøy for tiltakshaver, og skal kunne endres i takt med

løpende bergfaglige vurderinger og andre driftsrelaterte forhold. Se gjerne temaveilederen om uttak av mineralske forekomster og planlegging etter plan- og bygningsloven¹.

I gjeldende plan for Tørrmoen massetak er det angitt pallhøyder, høydekoter og maksimalt uttaksvolum i bestemmelsene. Dette er driftsdetaljer som skal angis i driftsplanen, og vi råder til at det i ny plan ikke blir satt slike bestemmelser i reguleringsplanen. Årsaken er at en eventuell endring i driften kan føre til avvik mellom reguleringsplan og driftsplan, som kan innebære en ny behandling etter plan- og bygningsloven.

I bestemmelse 2.5 i gjeldende plan er det beskrevet at uttak av masser skal skje i samsvar med driftsplan godkjent av Bergvesenet. DMF foreslår at dette heller tas inn i planbeskrivelsen framfor bestemmelsene og at det blir endret til Direktoratet for mineralforvaltning.

Driftskonsesjon etter mineralloven

Driftskonsesjon for Tørrmoen massetak ble tildelt av DMF i 2019. Vi minner om at driftskonsesjon må foreligge for hele det totale uttaksområdet før uttak i utvidelsesområdet kan iverksettes. Vesentlige endringer i gjeldende driftsplan skal også godkjennes av DMF. Det må derfor sendes inn ny søknad om driftskonsesjon til DMF med oppdatert driftsplan. Driftsplanen skal som et minimum oppfylle kravene som følger av DMF sin driftsplanveileder. Se våre nye driftsplanveiledere for løsmasser og fast fjell².

Sikring, skjerming og etterbruk

DMF kan ikke se at gjeldende plan inneholder bestemmelser for sikringstiltak. Masseuttak med bratte skrenter kan utgjøre en fare for omgivelsene. Den som driver masseuttak som er omfattet av mineralloven er ansvarlig for å sikre uttaksområdet. Det er viktig at det blir satt av tilstrekkelig areal i reguleringsplanen til både sikrings- og skjermingstiltak, og for tilsyn og vedlikehold av disse. DMF råder til at det blir utformet bestemmelser som krever at uttaksområdet alltid er forsvarlig sikret.

I likhet med gjeldende plan må det legges opp til skjerming av det nye utvidelsesområdet. Vi råder til at skjermingstiltak ikke blir lagt på, men ved siden av uttaksområdet, da det ikke skal skje uttak i områder som er regulert til skjermingstiltak.

Det er viktig at kommune og tiltakshaver vurderer hvordan området skal utformes etter avsluttet drift og hvilket formål området skal tilbakeføres til. Hvordan avslutningen av uttaksområdet skal foregå og hvilket arealformål uttak skal istandsettes til gir god kobling til DMF sin behandling av søknad om driftskonsesjon. I bestemmelsene punkt 2.6 er det gitt at uttaksområdene skal istandsettes og tilbakeføres til LNF-R etter endt drift. DMF råder til at etterbruk av uttaksområdet blir

---

¹ Temaveileder – Uttak av mineralske forekomster og planlegging etter plan- og bygningsloven: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/md/2011/vedlegg/veiledninger/mineralske_forekomster/temaveileder_mineral.pdf

² Driftsplanveiledere, DMF: <https://dirmin.no/driftsplanveiledere>

regulert gjennom bestemmelser til arealformålet råstoffutvinning på følgende, eller tilsvarende måte: «*Etter avsluttet uttak og opprydding skal arealet istandsettes til arealbruken LNF-R.*»

Se også vår veileder om krav og hensyn til fysiske omgivelser.³

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonssjef

Karoline Walsøe Egholm
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Karoline Walsøe Egholm

Mottakere:

Landskapsarkitekt Hanne
Karin Tollan MNLA

Bogstad gård

1930 AURSKOG

---

³ Veiledere: <https://dirmin.no/regelverk/veiledere>

Deres dato
2023-04-16Vår dato
2023-05-03

Deres referanse

Vår referanse
S209989Vår saksbehandler
Sveinung HellerudLandskapsarkitekt mnlr Hanne Karin Tollan
post@hannekarin.no

Kopi til

Uttalelse til varsel om oppstart av detaljregulering for Tørrmoen masseuttak i Aurskog-Høland kommune

Elvia AS («Elvia») viser til Tørrmoen masseuttak i Aurskog-Høland kommune. Høringsfristen er 20.05.2023 og uttalelsen er dermed innen fristen.

Elvia har etter energiloven anleggs- og områdekonsesjon i Aurskog-Høland kommune. Dette innebærer at nettselskapet etablerer og drifter strømnettet i kommunen (høyspent og lavspent fordelingsnett).

I det følgende vil Elvia redegjøre for hvilke elektriske anlegg som er etablert innenfor planområdet.

Elektriske anlegg i planområdet

Elvia har elektriske anlegg i det aktuelle planområdet som vist på vedlagt kart. Planforslaget må ta høyde for og hensyn til de anlegg som det er nødvendig for nettselskapet å drifte og etablere. Det er også viktig at det ikke iverksettes tiltak som medfører forringelse av adkomst til nettselskapet sine anlegg.

Anlegg etablert etter anleggskonsesjon (regionalnett, opp til og med 132 kV)

Anlegg med spenning fra 66 kV til og med 132 kV inngår i regionalnettet for elektrisk energi og er bygget i medhold av anleggskonsesjon gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Kraftledninger og kabelanlegg bygget etter anleggskonsesjon er i hovedsak unntatt fra Plan- og bygningsloven. For disse kan det derfor ikke vedtas planbestemmelser eller vilkår som del av reguleringsplan for andre tema.

Anlegg etablert etter områdekonsesjon (distribusjonsnett, opp til og med 22 kV)

Anlegg med spenning til og med 22 kV inngår i distribusjonsnettet for elektrisk energi og er bygget i medhold av områdekonsesjon

Eksisterende lavspent luftledning (opp til og med 1000 V)

Anlegg med spenning til og med 1000 V inngår i distribusjonsnett for elektrisk energi og er bygget i medhold av områdekonsesjon.

Elvia har lavspent luftledning med tilhørende master innenfor planområdet som vi ber om at det blir tatt hensyn til. Blank ledning (uisolert) har et byggeforbudsbelte på 1,5 meter fra strømførende ledning. Ingen bebyggelse kan tillates innenfor definert byggeforbudssone. I tilfeller hvor en linje er belagt (isolert), er det tillatt med bygg under linjen dersom vertikal avstand er over 2,5 meter.

Det må ikke gjøres inngripen i terrenget som medfører oppfylling av terrenget som fører til redusert høyde opp til luftledningen.

Eksisterende høyspent luftledning (opp til og med 22 kV)

Anlegg med spenning til og med 22 kV inngår i distribusjonsnett for elektrisk energi og er bygget i medhold av områdekonsesjon.

Elvia har høyspent luftledning med tilhørende master innenfor planområdet som vi ber om at det blir tatt hensyn til. Ledningene har et byggeforbudsbelte på 6 meter horisontal avstand fra ytterste strømførende ledning, jf. forskrift om elektriske forsyningsanlegg med veiledning (FEF) § 6.4. Ingen bebyggelse kan tillates innenfor definert byggeforbudssone. Nettselskapet ber om at traséen med byggeforbudsbeltet registreres i planen som hensynssone (faresone) med kode 370 – høyspenningsanlegg jf. vedlegg II til kart- og planforskriften.

Det må ikke gjøres inngripen i terrenget som medfører oppfylling av terrenget som fører til redusert høyde opp til luftledningen.

Oversikt over Elvia sine luftledninger finnes også via WebApp:

<https://elvia.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7c4bc277ab5849f3824d8f26e32aeebd>

Finn kraftledningen ved å søke på området, trykk på selve kraftledningen for å få opp spesifikasjoner om byggeforbudsbelte.

ArcGIS kart kan også benyttes:

<https://elvia.maps.arcgis.com/home/item.html?id=43a9cdf810c84608baae514616e49913>

Andre forhold

Kostnader med tiltak i strømmettet og omlegging/flytting

Den eller de som utløser tiltak i strømforsyningsnett, både flytting, nyanlegg og forsterkning, må som hovedregel dekke kostnadene med tiltaket. Kostnadene inkluderer eventuelle kostnader til erverv av nye stedsevarige (evigvarende) bruksrettigheter.

Det er viktig at det planlegges slik at ny bebyggelse og anlegg ikke kommer i konflikt med nettselskapet sine anlegg, dette gjelder særlig høyspenningsanlegg. Dersom planen forutsetter at eksisterende elektrisk nett må flyttes eller legges om, må det settes av arealer til nye traseer og/eller nettstasjon(er). Nye traseer må gis rettigheter med minst like gode vilkår som det nettselskapet har til de eksisterende traséene/nettstasjonene.

Vedlagt kart

Vedlagt kart kan brukes under følgende forutsetninger:

- Brukes kun som underlag for forespurt planarbeid
- Bør slettes etter bruk - husk at nettet endrer seg kontinuerlig
- Må ikke oversendes andre utenforstående uten netteiers samtykke eller offentliggjøres

Inntegning på plankart

Nettselskapet gjør oppmerksom på at spenningsnivået for ledningsanleggene ikke må påføres i planen, herunder plankartet. Vedlagt kart er følgelig unntatt offentlighet. Kraftledninger skal på kart ha en enhetlig utforming, uavhengig av spenningsnivå og eventuelle fysiske forskjeller. Parallele ledninger som går i samme trasé, skal tegnes som én ledning. Kabler under bakken tegnes ikke inn på kartet. Selskapet viser i denne sammenheng til Forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen (beredskapsforskriften) § 6-2, og NVEs Veiledning til forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen, pkt. 6.2.9.

Avsluttende kommentar

Elvia ønsker at utbygger tar kontakt i god tid før utbygging for å avklare hvordan ny bebyggelse skal forsynes med elektrisk strøm samt planlegge nye elektriske anlegg.

Dersom det skulle være noen spørsmål til uttalelsen ber vi om at disse rettes skriftlig.

Alle tekniske spørsmål må rettes til firmapost@elvia.no da disse skal behandles av en annen avdeling i Elvia.

Med vennlig hilsen

Elvia AS

Sveinung Hellerud

Avdeling Rettigheter

sveinung.hellerud@elvia.no

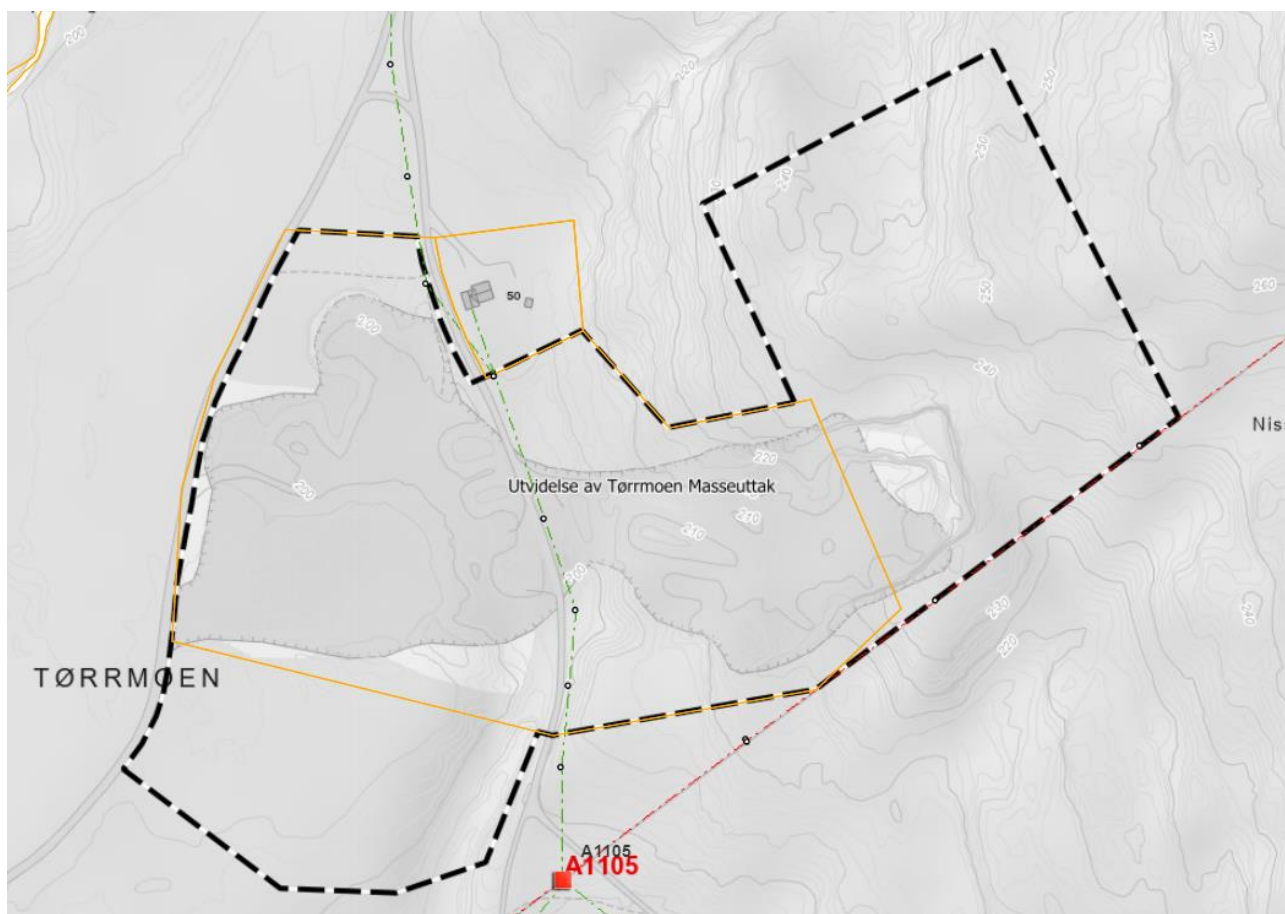
Vedlegg:

- Kartutsnitt

Vedlegg 1: Kart over elektriske anlegg i planområdet

03.05.2023

UNNTATT OFFENTLIGHET
jf. Beredskapsforskriften § 6-2

Innholdsfortegnelse:

- Eiendomsinformasjon
- Byggeforsbudsbelte
- Transformatorstasjon
- Nettstasjon
- Fordelingsskap
- Høyspent-tilknytningspunkt

Anlegg etter anleggskonsesjon/Regionalnett

- Regionalnett luftledning
- Regionalnett kabel
- Sentralnett kabel

Anlegg etter områdekonsesjon/Distribusjonsnett

- Høyspent luftledning
- Høyspent kabel
- Lavspent luftledning
- Lavspent kabel

Sten Erik Sundberg
Kolmoveien 50
1930 Aurskog

Aurskog, 2. mai 2023

Landskapsarkitekt mnl
Karin Tollan
Bogstad gård
1930 Aurskog

Merknader til varslet oppstart av reguleringsarbeid for utvidelse av masseuttak og drift på Tørrmoen, 167/1 og 49.

Det vises til mottatt varsel datert 16.04.2023 om masseuttak på Tørrmoen.

Som eiere av nærmeste naboeiendom 167/81 til masseuttaket har vi noen merknader på vestre grenselinje med hjørne i nord som synes å komme veldig nær nevnte eiendom og vil gå mye lavere enn høyeste kote i terrenget som ville gi en naturlig skjerming av masseuttaket mot vest.

Denne grenselinjen må kunne justeres for å gi større avstand og sikkerhet mot masseuttaket da det benyttes fri sprengning uten overdekning med større risiko for nedslag av sprengt materiale.

Til nå har det gått bra, men det har vært tilfeller av sprengstein som har landet på eiendommen og ved et tilfelle kappet et furutre som forårsaket strømbrydd og flere treff av mindre sprengstein som skadet veggpanel, vinduer og tak.

Det er også boret en dypvannsbrønn på denne eiendommen som kan bli påvirket av at masseuttaket kommer vesentlig nærmere enn det er i dag.

Har kontaktet Vidar Kløfta og har sammen med han befart terrenget den 27.4.2023 og forklart våre synspunkter om nærheten av den vestre grenselinjen til masseuttaket.

Viser til Varlingskart Tørrmoen Masseuttak datert 13.4.2023, vedlegg 1 og 2.

Der synspunktene i denne merknad er vist med røde streker.

Med vennlig hilsen

Sten Erik Sundberg
Carl Ivan Sundberg

Vedlegg:

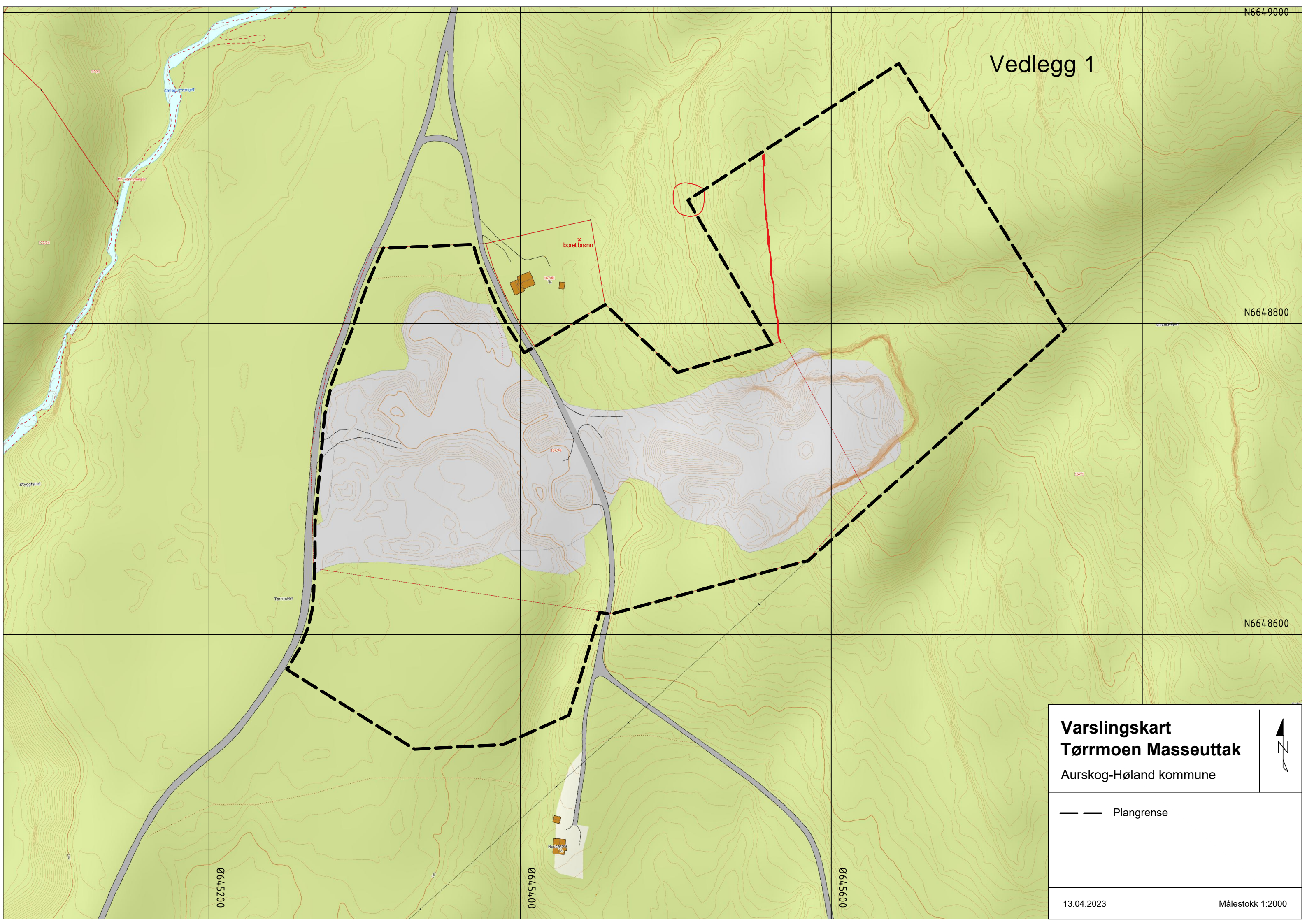
1. Varlingskart Tørrmoen Masseuttak, 13.04.2023
2. Utsnitt av samme varlingskart

Vedlegg 1

Varslingskart
Tørrmoen Masseuttak
 Aurskog-Høland kommune

— — Plangrense

Vedlegg 2

